

STATUTUL AUTONOMIEI PERSONALE A COMUNITĂȚII MAGHIARE DIN ROMANIA

Preambul

În baza dreptului la autodeterminare internă care, prin autorități proprii de autoadministrare, garantează păstrarea identității naționale a comunității maghiare și exercitarea individuală sau în comun cu ceilalți membri ai comunității a drepturilor persoanelor aparținând comunității naționale,

în baza obligațiilor stipulate în documentele Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa,

în vederea exercitării drepturilor formulate în Recomandările 1134/1990; 1177/1992; 1201/1993; 1255/1995 ale Consiliului European cu referire la comunitățile naționale aflate în minoritate numerică și a persoanelor aparținând acestora,

în spiritul reglementărilor cuprinse în Carta Europeană a Autonomiei Locale,

în vederea realizării egalității depline și efective între cetățeni, garantată de Acordul Cadru privind Protecția Minorităților Naționale din Europa,

în conformitate cu diferitele forme de autonomie comunitară existente în Europa,

în vederea respectării principiilor enunțate în Carta Europeană a Limbilor Regionale sau Minoritare,

luînd în considerare Rezoluția Parlamentului European privind cetățenii Uniunii, care proclamă principiul democratic al autodeterminării interne, a egalității reale între cetățeni, a autoadministrării locale, regionale sau de grup și a cooperării dintre regiuni,

avînd cunoștință de obligațiile asumate de autoritățile române și formulate în Avizul nr. 176/1993 al Adunării Parlamentare a Consiliului European,

*în baza autodefinirii comunității maghiare din România, aflată în minoritate numerică ca și o **comunitate națională autonomă**, avînd astfel dreptul la autonomia personală, precum și baza Legii cadru a autonomiei personale a comunităților naționale (în continuare Lege cadru)*

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Capitolul I. **Comunitatea națională maghiară din România**

Articolul 1.

Comunitatea națională maghiară din România (în continuare: comunitatea națională) se identifică cu maghiarii care trăiesc în minoritate numerică în România și care păstrează pe pământul lor natal tradiții istorice, teritoriale (urbane și rurale), culturale, lingvistice, religioase proprii și a cărei membri și-au declarat sau își declară această apartenență pe baza unei opțiuni individuale.

Articolul 2.

Apartenența la comunitatea națională maghiară din România se bazează pe decizia personală liberă a fiecărui individ privind opțiunea identitară, opțiune în luarea căreia nimeni nu poate fi îngrădit, și prin care nimeni nu poate dezavantajat în nici un fel.

Articolul 3.

Drepturile exercitate în mod individual sau în comun de membri comunității naționale sînt parte integrantă a drepturilor și libertăților universale ale omului, și ca atare ele intră în competența cooperării internaționale.

Articolul 4.

Prin libera opțiune identitară, comunitatea națională și membri ei au dreptul la folosirea, dezvoltarea și păstrarea neîngrădită a limbii materne și a tradițiilor, la exprimarea liberă a identității lor culturale, lingvistice și religioase și la respingerea asimilării forțate, împotriva voinței lor.

Articolul 5.

Exercitarea libertății identitare a comunității naționale, ținîndu-se seama de condițiile istorice și teritoriale ale acesteia, se realizează prin exercitarea autonomiei personale, conform Legii cadru privind autonomia personală a comunităților naționale precum și prevederile prezentului statut.

Capitolul II. Competențe comunitare

Articolul 6.

Autonomia personală include următoarele drepturi cuprinse în prezentul statut:

- a) drepturile minoritare ale membrilor comunității naționale, care pot fi exercitate și în mod individual,
- b) acele drepturi individuale specifice care pot fi exercitate numai împreună cu ceilalți membri ai comunității, precum și
- c) drepturile colective ale comunității naționale autonome.

Articolul 7.

Membrii comunității naționale au dreptul la patrie natală, la asigurarea condițiilor unei vieți libere și netulburate pe pămîntul natal, la menținerea relațiilor etnice și teritoriale formate de-a lungul istoriei, la utilizarea liberă a limbii materne, la egalitate deplină și efectivă între cetățeni.

Articolul 8.

În unitățile administrativ-teritoriale în care membrii comunității naționale ating procentual 10 la sută din totalul populației sau sînt în număr de cel puțin 10000 de persoane:

- a) limba oficială și cea a comunității naționale sînt de același rang, și în consecință trebuie asigurată pentru toți cetățenii unității administrativ-teritoriale respective posibilitatea utilizării în aceleași condiții a ambelor limbi atît în scris cît și oral;
- b) aleșii locali și funcționarii publici pot utiliza în mod liber limba maternă în activitatea lor, inclusiv în ședințele de consiliu;
- c) denumirile localităților, a străzilor și piețelor, a instituțiilor publice sunt afișate și în limba maternă a comunității naționale.

Articolul 9.

Conform celor stipulate în articolul 8, în unitățile administrativ-teritoriale multilingve, autoritățile administrației locale sînt obligate:

- a) să utilizeze și limba maternă a comunității naționale;
- b) să publice și în limba comunității naționale reglementările și comunicatele emise;
- c) să publice și în limba comunității naționale formularele utilizate în procedurile administrative.

Articolul 10.

Unitățile administrativ-teritoriale locale și regionale în care comunitatea națională este majoritară în raport cu populația totală a unității administrativ-teritoriale, conform Legii cadru și a altor norme juridice referitoare la această situație, dispun de statut juridic special pe baza căruia limba maternă a comunității naționale este identică în rang cu limba oficială a statutului.

Articolul 11.

Autoritatea autogovernării naționale a comunității naționale are dreptul de a propune, aviza și aproba în privința normelor și reglementărilor emise de autoritățile administrațiilor centrale, regionale și locale cu privire la identitatea națională a comunității, în special la limba maternă, învățământul în limba maternă, cultură, religie, simboluri naționale, precum și la schimbarea delimitării unităților administrativ-teritoriale și a structurii demografice ale acestora.

Articolul 12.

Persoanele aparținând comunității naționale dispun de drepturi de autoadministrare și în acest sens, de drepturi speciale normative și executive în domeniul învățământului și culturii, al serviciilor publice, al protecției sociale, al informării și utilizării limbii materne, conform prezentei legi.

Articolul 13.

Autonomia administrativă a comunității naționale se realizează prin organe și reprezentanți desemnați în urma unor alegeri libere și periodice.

Articolul 14.

Autonomia personală garantează comunității naționale și a membrilor ei, în special următoarele:

- a) egalitatea deplină și efectivă între cetățeni;
- b) autoadministrare prin autorități proprii conform particularităților istorice și teritoriale;
- c) egalitatea de șanse;
- d) asumarea și exprimarea liberă a identității naționale a individului;
- e) utilizarea liberă a limbii materne în viața publică, administrație, justiție, învățământ, cultură;
- f) numirea și angajarea în administrație a persoanelor aparținând comunității, respectiv a persoanelor care cunosc limba comunității în acele unități administrativ-teritoriale în care membrii comunităților naționale au o prezență semnificativă;
- g) înființarea și menținerea structurilor de învățământ de stat și confesionale de sine stătătoare;
- h) dreptul de acces la informații în limba maternă, și dreptul la înființarea respectiv susținerea presei scrise și electronice în limba maghiară;
- i) utilizarea liberă a simbolurilor naționale, ținerea netulburată a sărbătorilor naționale și religioase, păstrarea, ocrotirea și transmiterea memoriei arhitecturale, culturale și religioase, precum și a tradițiilor;
- j) stabilirea și promovarea relațiilor cu țara-mamă și cu alte comunități cu care are legături naționale, etnice, lingvistice, culturale și istorice;
- k) dreptul de a se adresa către autoritățile competente ale statului în vederea soluționării juridice a cazurilor în care se încalcă drepturile și libertățile individuale sau comunitare;
- l) distribuirea și redistribuirea fondurilor din bugetul de stat destinate înființării și funcționării instituțiilor de învățământ, educație, cultură și cercetare;
- m) retrocedarea, respectiv, dacă acest lucru nu este posibil, despăgubirea pentru bunurile mobiliare și imobiliare ale comunității naționale, respectiv ale bisericilor tradiționale maghiare, confiscate în mod abuziv și naționalizate.

Capitolul III.

Formarea autogovernării comunității naționale

Articolul 15.

Autogovernarea comunității naționale se înființează în baza articolului 177. alineatul (3) din Constituția României și a Legii cadru, ca autoritate administrativă autonomă care îndeplinește atribuții comunitare specifice în vederea protecției identității.

Articolul 16.

- (1) Membrii comunității naționale care exercită autonomia personală înființează prin vot egal și universal, secret și direct organele deliberative locale și naționale ale autogovernării comunității naționale.
- (2) Autoritățile locale și naționale ale autogovernării comunității naționale au calitatea de persoane juridice de drept public, mandatul lor fiind de patru ani.
- (3) Autogovernarea națională sau cele locale pot înființa, prin asociere, instituții și organe teritoriale (regionale sau județene) ale căror competențe și atribuții sînt reglementate prin hotărâri ale autorității autogovernării naționale în baza Legii cadru și a prezentului Statut.

Articolul 17.

- (1) Regulamentul detaliat al alegerilor care au ca scop înființarea autorităților autogovernării comunității naționale este înaintat spre aprobare Parlamentului de către inițiatorul autogovernării comunității naționale, pe baza reglementărilor incluse în Legea cadru și a prezentului Statut.
- (2) Regulamentul privind alegerile autorităților locale și naționale ale autogovernării sunr aprobate de către Parlament prin lege.

Articolul 18.

- (1) Autogovernările locale ale comunității naționale sînt alese odată cu consiliile locale în acele unități administrativ-teritoriale în care proporția populației aparținînd comunității naționale – pe baza datelor oficiale ale ultimului recensămînt – este sub 50 % din totalul populației, dar depășește 5 % sau numărul absolut depășește 200 de persoane.
- (2) Autoritatea națională a autogovernării comunității naționale este aleasă odată cu alegerile parlamentare.

Articolul 19.

Autoritățile autogovernării comunității naționale își exercită competențe în mod autonom pe baza Legii cadru și a prezentului Statut, reprezentînd și apărînd interesele comunității și a persoanelor care îi aparțin.

Articolul 20.

- (1) În unitățile administrative în care comunitatea națională nu dispune aleși cu drepturi depline consiliile locale, reprezentarea și apărarea intereselor comunității locale în aceste consilii se realizează prin reprezentanți locali delegați cu drept consultativ.
- (2) Procedura de desemnare a reprezentanților locali este reglementată prin hotărâre a autogovernării naționale.
- (3) Autoritățile autogovernării locale a comunității naționale au dreptul de:
 - a) a participa prin delegat cu drept consultativ la toate ședințele consiliului local, respectiv al oricărei comisii în care se pun în discuție probleme referitoare la comunitatea națională;
 - b) a propune primarului sau consiliului discutarea cazurilor referitoare la situația comunității naționale;
 - c) a iniția revizuirea deciziilor care au implicații asupra comunității naționale.
- (4) Reprezentanții locali au dreptul de avizare și aprobare a deciziilor privind identitatea națională a persoanelor care aparțin comunității naționale, în special a deciziilor referitoare la limba maternă, cultura, istoria, religia, simbolurile naționale ale comunității.

Articolul 21.

În unitățile administrativ-teritoriale în care comunitatea națională dispune de aleși locali (consilieri, primari, viceprimari) cu drepturi depline, recunoscuți de autoritatea locală a autoguvernării, reprezentarea și apărarea intereselor comunității locale în consiliile locale este realizată de aceștia prin exercitarea drepturilor de la art. 20.

Articolul 22.

În unitățile administrativ-teritoriale în care membrii comunității naționale constituie majoritate numerică locală în raport cu întreaga populație, reprezentarea și apărarea intereselor comunității naționale și a membrilor ei este realizată de autoritatea administrației locale cu statut special.

Articolul 23.

Competențele conferite autoguvernării comunității naționale obținute în baza Legii cadru și a prezentului Statut nu aduc atingere dreptului de reprezentare parlamentară și în administrația publică locală al minorităților naționale.

Capitolul IV.

Competențele, atribuțiile și organele de conducere ale autoguvernărilor locale ale comunității naționale

Articolul 24.

Drepturile fundamentale ale autorității autoguvernării locale a comunității naționale sunt:

- a) administrarea autonomă a problemelor comunității naționale privind învățământul, educația, cultura, protecția socială și viața publică ale comunității locale;
- b) stabilirea și menținerea neîngrădită a contactelor cu țara-mamă și cu alte comunități cu care comunitatea maghiară locală are legături naționale, lingvistice, culturale și religioase;
- c) înființarea și supravegherea funcționării propriilor instituții locale de învățământ, educație, cultură și științifice;
- d) sprijinirea și încurajarea membrilor comunității naționale, precum și a bisericilor istorice, a organizațiilor și asociațiilor civile și profesionale maghiare în crearea și susținerea instituțiilor de învățământ private și confesionale în limba maghiară;
- e) înființarea de ziare, studiouri de radio și televiziune locale, adoptarea unor politici de programe corespunzătoare în cadrul reglementărilor audiovizuale în vigoare;
- f) înființarea unor societăți economice ale căror profit reprezintă surse financiare ale autoguvernării;
- g) desemnarea sărbătorilor comunității pe care o reprezintă, libera utilizare și protecția simbolurilor locale și naționale.

Articolul 25.

Competențele și atribuțiile instituțiilor autoguvernării locale sunt:

- a) facilitarea exprimării și exercitării libere a identității naționale în planul vieții politice, sociale, culturale și economice locale;
- b) dispunere asupra înființării, menținerii și funcționării propriilor instituții culturale și de preservare a tradițiilor, a muzeelor, a colecțiilor publice și a siturilor memoriale, respectiv asupra numirii persoanelor la conducerea acestora;
- c) luarea deciziilor în problemele legate de planurile de dezvoltare și școlarizare a instituțiilor învățământului de stat, desemnarea persoanelor la conducerea acestor instituții, asigurarea asistenței și controlului de specialitate prin instituții proprii;
- d) administrarea problemelor economice și sociale care influențează viața comunității naționale;
- e) luarea hotărârilor legate de problemele ce privesc mass media de utilitate publică locală în limba maghiară și de utilizarea timpilor de emisie a programelor studiourilor de radio și televiziune locale;
- f) menținerea relațiilor dintre bisericile istorice maghiare și administrația locală și facilitarea colaborării dintre ele;
- g) facilitarea relațiilor și colaborării cu organizațiile civice;

- h) înființarea și acordarea de burse, inițierea concursurilor de proiecte pe probleme de interes local;
- i) asigurarea relațiilor cu administrația locală privind rezolvarea problemelor ce intră în competențele acesteia;
- j) propunerea mai multor candidați în vederea realizării reprezentării proporționale în instituțiile publice;
- k) luarea deciziilor în privința bugetului, a execuției bugetare, a gestionării patrimoniului propriu;
- l) supravegherea propriilor societăți economice;
- m) adresarea prin intermediul instituțiilor și organizațiilor sale la autoritățile competente ale statului, respectiv la instituții și organizații internaționale pentru soluționarea juridică reală a cazurilor de încălcare a drepturilor individuale sau comunitare;
- n) avizarea proiectelor de acte normative locale legate de identitatea comunității naționale;
- o) elaborarea și adoptarea propriului regulament de organizare și funcționare.

Articolul 26.

Autoritățile autogovernării comunităților naționale colaborează cu autoritățile administrațiilor locale și regionale. În cadrul acestei colaborări și prin intermediul reprezentanților lor participă la:

- a) coordonarea și administrarea instituțiilor de învățământ, de culturală și de informare publică – exceptând cele private – ale căror activități sînt legate de viața comunității naționale locale în planul învățămîntului, culturii și informării publice,
- b) elaborarea proiectelor de dezvoltare teritorială și regională
- c) elaborarea reglementărilor locale și regionale privind protecția monumentelor istorice și a patrimoniului cultural public.

Articolul 27.

Organele de conducere ale autogovernării locale:

- a) Consiliul de autogovernare locală;
- b) Comitetul executiv al autogovernării locale;
- c) Președintele autogovernării locale.

Articolul 28.

- (1) Numărul de membri ai Consiliului de autogovernare locală este stabilit în funcție de numărul membrilor comunității naționale, în conformitate cu Legea cadru.
- (2) Consiliul ia hotărîri în interesul exercitării competențelor și atribuțiilor definite de Legea cadru și prezentul Statut.

Articolul 29.

- (1) Comitetul executiv al autogovernării locale este aleasă de Consiliu. Numărul de membri ai comitetului executiv este de 3-5 membri. Componența exactă și concretă este stabilită prin hotărîrea consiliului, pe baza Legii cadru și a prezentului Statut.
- (2) Atribuțiile comitetului executiv al autogovernării locale constau în:
 - a) pregătirea lucrărilor consiliului de autogovernare locală,
 - b) aplicarea hotărîrilor consiliului de autogovernare locală,
 - c) reprezentarea și exercitarea drepturilor de beneficiar și control asupra instituțiilor publice de învățămînt și cultură, de limba maghiară,
 - d) stabilirea și menținerea relațiilor cu administrația publică locală, precum și cu alte autorități publice.

Articolul 30.

- (1) Președintele autogovernării locale este ales, din rîndul propriilor membri, de către consiliul autogovernării locale prin votul majorității membrilor săi. Atribuțiile președintelui constau în:
 - a) reprezentarea autogovernării locală către autoritățile statului respectiv către terțe părți,
 - b) prezidarea ședințelor consiliului și a comitetului executiv al autogovernării locale.
- (2) Președintele poate delega competențele către vicepreședintele ales de consiliul autogovernării locale cu votul majorității membrilor săi.

Capitolul V.

Competențele, atribuțiile și organele de conducere ale autoguvernării naționale a comunităților naționale

Articolul 31.

Drepturile exercitate de autoritatea autoguvernării naționale a comunității naționale sunt:

- a) administrare problemelor specifice din domeniul învățământului, educației, culturii și protecției sociale în baza principiului autoguvernării interne ale comunităților naționale;
- b) reprezentarea unitară și coordonată a autorităților administrațiilor publice locale cu statut special al unităților administrativ-teritoriale cu populație majoritară maghiară;
- c) coordonarea relațiilor cu autoritățile administrative ale regiunilor autonome cu populație majoritară maghiară;
- d) stabilirea și menținerea liberă a relațiilor cu țara-mamă și cu alte comunități de care comunitatea maghiară este legată pe plan național, lingvistic, cultural și religios;
- e) înființarea și coordonarea activității instituțiilor proprii de învățământ, educație, cultură, cercetare;
- f) înființarea, respectiv asigurarea funcționării învățământului în limba maternă la toate nivelele, tipurile, sub toate formele și secțiile (universități, facultăți, colegii, secții, școli, clase, grupe școlare și universitare) sprijinite proporțional din bugetul de stat și al autorităților administrației publice locale;
- g) sprijinirea și încurajarea membrilor comunității naționale, precum și a bisericilor istorice, a organizațiilor și asociațiilor civile și profesionale maghiare în crearea și asigurarea funcționării instituțiilor de învățământ privat și confesional în limba maghiară;
- h) înființarea din bugetul statului a instituțiilor specializate de asistență și control a instituțiilor de învățământ și educație în limba maternă;
- i) asigurarea funcționării instituțiilor culturale și științifice în limba maternă din bugetul de stat și al administrației publice locale;
- j) protejarea utilizării libere a simbolurilor naționale;
- k) stabilirea sărbătorilor comunității naționale.

Articolul 32.

Competențele și atribuțiile autoguvernării naționale a comunității naționale constau în:

- a) facilitarea exprimării și exercitării libere a identității naționale în planul vieții politice, sociale, culturale și economice;
- b) stabilirea sărbătorilor și simbolurilor comunității naționale;
- c) monitorizarea respectării normelor juridice privind utilizarea limbii materne, iar în caz de nerespectare a acestora, inițierea procedurilor reparatorii;
- d) dispunerea asupra înființării, susținerii și asigurării funcționării instituțiilor culturale, de prezervare a tradițiilor, a muzeelor, a colecțiilor publice și a siturilor memoriale de interes național sau regional, numirea în funcție a conducătorilor acestor instituții;
- e) menținerea și asigurarea funcționării instituțiilor de învățământ de importanță regională sau națională în limba maternă preluată de la stat sau înființate din proprie inițiativă; numirea în funcție a conducătorilor acestor instituții, respectiv coordonarea și asigurarea asistenței de specialitate și control a acestora prin organe de specialitate;
- f) luarea deciziilor în privința altor servicii publice culturale, de educație și de formare profesională;
- g) înființarea și acordarea unor premii și burse;
- h) organizarea concursurilor de proiecte pentru sprijinirea organizațiilor civice maghiare;
- i) administrarea problemelor de anvergură națională privind viața socială și economică a comunității naționale;
- j) luarea deciziilor pentru sprijinirea prin concursuri de proiecte a publicațiilor și editurilor;
- k) luarea deciziilor în problemele legate de mass media audiovizuală națională sau regională de limbă maghiară, în utilizarea timpilor de emisie a studiourilor de radio și televiziune, monitorizarea și controlul, prin intermediul organelor proprii de specialitate, respectării caracterului public al mass mediei, conform actelor normative în vigoare;
- l) întreținerea relațiilor și facilitarea cooperării cu bisericile istorice maghiare;
- m) facilitarea relațiilor de colaborare și parteneriat cu organizațiile civile;

- n) asigurarea contactelor cu organele administrației publice centrale în planul gestionării și rezolvării problemelor ce țin de competența ei;
- o) formularea propunerilor pentru ocuparea posturilor de funcționari publici în vederea asigurării reprezentativității proporționale în instituțiile publice naționale sau regionale;
- p) luarea deciziilor asupra bugetului, a execuției bugetare și a patrimoniului;
- q) supravegherea și controlul prin organele de specialitate a propriilor societăți economice;
- r) așesarea, prin intermediul autorităților sale competente, către instituțiile sau autoritățile statului, în vederea soluționării încălcării unor drepturi colective ale comunității sau a unor drepturi individuale ale membrilor ei;
- s) avizarea proiectelor de acte normative care aduc atingere identității comunității naționale;
- t) elaborarea și adoptarea propriului regulament de organizare și funcționare;
- u) îndeplinirea altor atribuții delegate prin lege în sfera competențelor sale.

Articolul 33.

Autogovernarea națională își exercită atribuțiile prin competențe proprii sau prin împărțirea competențelor cu organele corespunzătoare ale guvernului sau ale altor autorități ale administrației centrale sau regionale, precum și prin colaborare cu consiliile locale și județene.

Articolul 34.

Reglementările detaliate referitoare la competențele și funcționarea organelor autogovernării naționale și a instituțiilor proprii ale comunității naționale sunt stipulate – în concordanță cu prezentul Statut – în hotărârile organelor decizionale ale auto-governării național, care au caracter de normă administrativă.

Articolul 35.

Organele de conducere ale autogovernării naționale a comunității naționale sunt:

- a) Consiliul Național Maghiar din Transilvania (în continuare: Consiliul)
- b) Comitetul Executiv (în continuare: Comitetul)
- c) Președintele Consiliului Național Maghiar din Transilvania (în continuare: președintele)

Articolul 36.

- (1) Consiliul Național Maghiar din Transilvania este organul decizional suprem al autogovernării comunității maghiare la nivel național.
- (2) Consiliul are un număr de 151 membri, în concordanță cu baremele de reprezentativitate fixate în Legea cadru, stabilit pe baza datelor oficiale ale ultimului recensământ.
- (3) Consiliul emite hotărâri – conform procedurilor stabilite în propriul regulament de organizare și funcționare – în vederea exercitării competențelor și atribuțiilor ce îi revin pe baza celor incluse în Legea cadru și Prezentul Statut.

Articolul 37.

- (1) Comitetul Executiv este organul suprem executiv al autogovernării naționale a comunității maghiare, numărul membrilor săi fiind 11.
- (2) Membrii Comitetului sînt numiți, respectiv pot fi demși de Consiliu pe baza procedurilor stabilite în propriul lui regulament de organizare și funcționare.
- (3) Principalele atribuții ale Comitetului sunt:
 - a) pregătirea hotărîrilor Consiliului;
 - b) punerea în aplicare a hotărîrilor în vigoare, respectiv verificarea modului de respectare a acestora;
 - c) elaborarea proiectului de buget al autogovernării naționale, reprezentarea și susținerea acestuia și a principiilor de finanțare în fața Guvernului;
 - d) numirea persoanelor pentru funcțiile de conducere în instituțiile și organele administrative și publice ale auto-governării naționale;
 - e) gestionarea patrimoniului autogovernării în baza hotărîrilor Consiliului.

Articolul 38.

Președintele este ales de Consiliu din rîndul membrilor săi pe baza procedurilor stabilite în regulamentul propriu de organizare și funcționare. Președintele:

- a) reprezintă autogovernarea la nivel național atât țară cât și în străinătate;
- b) conduce ședințele Consiliului cât și a Comitetului Executiv;
- c) participă direct sau prin reprezentanți mandatați la ședințele de guvern în cadrul cărora se iau decizii referitoare la comunitatea națională sau care au implicații asupra identității comunității naționale;
- d) contrasemnează hotărârile autogovernării naționale și dispozițiile Comitetului;
- e) exercită alte competențe conferite de Consiliu;

Președintele poate delega anumite competențe vicepreședinților. Președintele și vicepreședinții sînt din oficiu membri Comitetului Executiv.

Articolul 39.

- (1) Consiliul emite hotărâri, iar Comitetul și președintele emit dispoziții.
- (2) Hotărârile și dispozițiile adoptate de organele de conducere ale autogovernării comunității naționale au caracter de normă administrativă.
- (3) Modificările pe care Consiliul le aduce Statutului sînt înaintate Parlamentului, care le aprobă prin lege.

Capitolul VI.

Administrații publice locale cu statut special

Articolul 40.

Autoritățile unităților administrativ-teritoriale locale – municipii, orașe, comune – cu statut special au, pe lângă competențele și atribuțiile incluse în legea administrației locale 215/2001, următoarele competențe complementare:

- a) emit hotărâri și întreprind măsuri pentru a asigura pe teritoriul unității administrative respective utilizarea limbii materne în mod identic cu limba oficială.
- b) îndeplinesc alte atribuții transferate, în limitele legale, de autoritatea autogovernării naționale sau regionale a comunității naționale.

Articolul 41.

În vederea exercitării competențelor și atribuțiilor complementare, autoritățile administrative locale cu statut special pot beneficia de sprijin financiar din bugetul autogovernării naționale a comunității naționale.

Capitolul VII.

Alegerea organelor decizionale ale autogovernării comunității naționale

Articolul 42.

Alegerea organului decizional al autogovernării locale are loc după următoarea procedură stabilită în Legea cadru:

- a) Consiliul autogovernării locale se alege în mod direct, prin vot secret pentru patru ani. Alegerile se organizează odată cu alegerile locale, pe baza reglementărilor din legea alegerilor administrației publice locale.
- b) Au drept de vot acei cetățeni români care au împlinit vârsta de 18 ani și în baza dreptului inalienabil și exclusiv al asumării și exprimării apartenenței la comunitatea maghiară au solicitat înregistrarea lor în registrul local al comunității.
- c) Alegerile se desfășoară pe liste deschise, respectând principiul proporționalității.
- d) Liste cu candidați pot fi întocmite de organizațiile politice și civice ale comunității maghiare. Își pot depune candidatura și persoane independente. Candidații independenți își pot depune candidatura dacă au sprijinul a cel puțin 10 alegători înregistrați în registrul comunității naționale locale.
- e) Candidații înscriși pe liste sînt însirați în ordinea preferințelor exprimate de organizația care a întocmit lista.
- f) Votul se exprimă prin indicarea unui nume al unui candidat de pe o singură listă, respectiv marcarea numelui candidatului independent.

- g) Mandatele sunt atribuite în funcție de proporția voturilor obținute aplicând principiul celui mai mare rest. Ordinea candidaților aleși de pe liste este dată de numărul voturilor exprimate pentru fiecare candidat de pe listă. În cazul candidaților cu număr egal de voturi, sau a celor fără voturi ordinea candidaților este dată de preferințele organizației care a întocmit lista.
- h) Votarea se desfășoară în circumscripțiile electorale înființate, conform legii, cu ocazia alegerilor locale, sub supravegherea birourilor electorale ale circumscripțiilor. Aceste birouri sunt completate cu reprezentanții organizațiilor politice sau civice ale comunității naționale care participă la alegeri.
- i) Consiliul de autoguvernare locală este considerată constituită după prima ședință după validarea alegerilor, în care se validează mandatele.

Articolul 43.

Alegerea organului decizional al autoguvernării naționale are loc după următoarea procedură stabilită în Legea cadru:

- a) Au drept de vot acei cetățeni români care au împlinit vârsta de 18 ani și în baza dreptului inalienabil și exclusiv al asumării și exprimării apartenenței la comunitatea minoritară sînt înregistrați în registrul comunității naționale respective.
- b) Data alegerilor este stabilită de Guvern, de regulă, odată cu alegerile generale.
- c) Alegerile se desfășoară pe liste deschise, respectând principiul proporționalității.
- d) Consiliul național are mandat de patru ani.
- e) Alegerile sînt organizate pe unități administrativ-teritoriale regionale. Numărul de mandate posibile este calculat în funcție de numărul de membri ai consiliului autoguvernării naționale, mărimea populației aparținând comunității naționale din unitatea administrativ-teritorială respectivă, conform datelor oficiale ale ultimului recensămînt, precum și raportul dintre acest număr și populația totală.
- f) Liste cu candidați pot fi întocmite de organizațiile politice și civice ale comunității maghiare. Candidații independenți își pot depune candidatura dacă au sprijinul a cel puțin 100 de alegători înregistrați în registrul comunității naționale.
- g) Listele cu candidați se întocmesc după ordinea preferințelor stabilită de organizația care depune lista. Votul se exprimă prin indicarea unui nume al unui candidat de pe o singură listă, respectiv marcarea numelui candidatului independent.
- h) Mandatele sînt atribuite în funcție de proporția voturilor obținute aplicând principiul celui mai mare rest. Ordinea candidaților aleși de pe liste este dată de numărul voturilor exprimate pentru candidații listei respective. În cazul candidaților cu număr egal de voturi, sau a celor fără voturi ordinea candidaților este dată de preferințele organizației care a întocmit lista.
- i) Votarea are loc în circumscripțiile electorale stabilite pentru alegerile generale. Autoritatea locală responsabilă cu organizarea alegerilor va desfășura alegerile pe baza registrului electoral local oficial al comunității naționale. Birourile circumscripțiilor electorale sînt completate cu reprezentanții organizațiilor politice sau civice ale comunității naționale care participă la alegeri.

Articolul 44.

(1) Au drept de participare la alegerea consiliului autoguvernării naționale alegătorii înscrisi în registrul electoral național al comunității naționale. Registrul electoral național al comunității naționale este întocmit prin totalizarea registrelor locale.

(2) Registrul electoral este public cu 10 zile premergătoare alegerilor.

Capitolul VIII.

Sursele financiare ale autoguvernării naționale și utilizarea lor

Articolul 45.

Sursele financiare ale autoguvernării naționale sunt:

- a) Bugetul de stat;
- b) Surse proprii;
- c) Sprijin financiar oferit de fundații;
- d) Sprijin financiar acordat de organizații din țară și străinătate;

- e) donații;
- f) alte surse obținute în moduri care nu contravin normelor în vigoare.

Articolul 46.

- (1) Fondurile pentru învățământ, educație, cultură, servicii publice și suport economic redistribuite din bugetul de stat proporțional cu numărul persoanelor care aparțin de comunitatea națională:
 - a) o parte a bugetului este alocat și gestionat de organul executiv al autoguvernării conform prevederilor bugetare ale autoguvernării comunității naționale. Bugetul este utilizat pentru a sprijini funcționarea instituțiilor de învățământ, educație, cultură, serviciu public de interes național, respectiv a celor care se află în regiuni unde comunitatea maghiară este în minoritate;
 - b) restul bugetului este utilizat de consiliile locale pentru menținerea și dezvoltarea rețelelor instituționale de limbă maghiară aflate pe teritoriul auto-guvernărilor locale cu statut special.
- (2) Distribuirea suportului financiar provenit din bugetul de stat este reglementat de prevederi separate formulate de Consiliu.

Articolul 47.

- (1) Instituțiile, organizațiile, asociațiile comunităților naționale pot beneficia și de suport material și financiar al organizațiilor, fundațiilor, autorităților și persoanelor private străine.
- (2) Suportul material și financiar obținut în scopuri non-profit este scutit de taxe vamale.

Capitolul IX.

Dispoziții finale

Articolul 48.

Bunurile imobiliare, de patrimoniu, bibliotecile, arhivele precum și alte bunuri ale instituțiilor, organizațiilor, asociațiilor, confesiunilor comunității naționale care au intrat în proprietatea statului sau a cooperativelor înființate de comunitate după 1945 – prin legi, decrete care încălcau proprietatea privată, respectiv pe căi ilegale, cu forța – se retrocedează în natură, iar în cazul în care nu este posibil, contravaloarea bunurilor este înapoiat proprietarului de drept sau moștenitorului legal.

Articolul 49.

Parlamentul României aprobă prezentul Statut prin lege. Procedura de adoptare se referă la legalitatea, nicidecum la oportunitatea Statutului.